

Útvar hodnoty za peniaze

Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/uhp

Hodnota za peniaze
projektu

Rozvoj platformy integrácie údajov
a Manažment osobných údajov

Apríl 2018

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Upozornenie

Jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze je ekonomicky posudzovať plánované verejné investície. Tento materiál je hodnotením Ministerstva financií SR k pripravovanému projektu v zmysle uznesenia vlády SR č. 471/2017, úloha C.2. Hodnotenie pripravili Štefan Kišš, Juraj Mach a Marián Bederka na základe štúdie uskutočniteľnosti projektu.

Zhrnutie

Projekt „Rozvoj platformy integrácie údajov a Manažment osobných údajov“ s odhadovanými celkovými nákladmi 21,6 mil. eur (investičné náklady 16,7 mil. eur a prevádzkové náklady 4,9 mil. eur za 10 rokov) rozširuje už existujúcu platformu Dátovej integrácie. Projekt na jednom mieste zabezpečí dostupnosť a správu referenčných údajov. Zefektívnením komunikácie s referenčnými registrami sa referenčné dáta sprístupnia aj používateľom s neintegrovanými systémami cez používateľské rozhranie. Služby manažmentu osobných údajov prinášajú možnosti kontroly, opravy a zdieľania údajov. Predkladateľ v procese prípravy optimalizáciou cien znížil odhadované investičné náklady o 0,5 mil. eur.

Hodnota za peniaze IT projektov	Dátová integrácia
<i>Kritéria pre štúdiu uskutočniteľnosti</i>	
Relevantný cieľ projektu	<i>Zlepšenie správy a zdieľania osobných údajov, nástroje pre riešenie požiadaviek GDPR. Zrýchlenie fungovania VS a zvýšenie kvality dát.</i>
Reforma procesov štátnej správy	<i>Projekt je výsledkom reformy procesov štátnej správy. Nadväzuje na projekt Dátovej integrácie a reformný zámer jedenkrát a dost'. Mení spôsob kontroly a zdieľania osobných údajov.</i>
Dostatočné posúdenie alternatív	<i>Štúdia posudzuje relevantné alternatívy cez MKA, samostatne pre Rozvoj platformy integrácie údajov a pre Manažment osobných údajov. Alternatívy posudzuje kvalitatívne, chýba však detailnejší popis nákladov a prínosov jednotlivých alternatív. V CBA sa porovnáva iba jedna alternatíva, vybraná v MKA. Alternatíva pre Rozvoj platformy integrácie údajov bola zvolená najmä na základe odhadu nižších nákladov a lepšej pružnosti. Alternatíva pre Manažment osobných údajov bola vybraná na základe odhadu nižších prevádzkových nákladov a dosiahnutia technických požiadaviek vyplývajúcich z GDPR.</i>
Štruktúra a opodstatnenosť nákladov	<i>Náklady sú popísané v dostatočnej miere detailu. Personálne náklady sú odhadnuté na základe prácnosti (počet ČD), ktoré vychádzajú zo skúseností s podobnými projektami zo zahraničia. Finančný rámec národného projektu predpokladá investičné náklady vyššie oproti CBA o 0,5 mil. eur.</i>
Výpočet prínosov podložený a dôveryhodný	<i>Vstupy pre úsporu času a počty podaní sú kvantifikované na základe expertného odhadu. Keďže prínosy nie sú podložené presnejšími dátami, nedá sa overiť ich spoľahlivosť.</i>
Analýza citlivosti (Prínosy robustné voči predpokladom)	<i>Projekt je pri predpokladoch predkladateľa robustný proti zvýšeniu nákladov aj zníženiu úspor. Podľa predloženej CBA projekt ostáva návratný aj pri 2-násobnom zvýšení nákladov.</i>
Hodnotenie	<i>Projekt sa javí dostatočne ekonomicky návratný. Na základe predložených podkladov nie je možné overiť výšku prínosov projektu, avšak ekonomická opodstatnenosť projektu je dostatočne robustná voči rizikám.</i>

Odporúčania

- Vyhodnotiť všetky relevantné alternatívy z pohľadu prínosov a nákladov.
- Spoľahlivo a overiteľne preukázať očakávané prínosy projektu.
- Opísať spôsob monitorovania a vyhodnocovania predpokladaných úspor. Úspory na strane štátu rozdeliť podľa organizácií a ekonomickej klasifikácie.
- Hľadať spôsoby znižovania nákladov počas celého procesu prípravy projektu a zverejňovať jednotkové ceny nakupovaných služieb, SW a HW.
- Zosúladiť finančný rámec národného projektu s predloženou analýzou prínosov a nákladov.

Popis projektu

Rozvoj platformy dátovej integrácie spolu s riešením manažmentu osobných údajov sú súčasťou riešenia princípov definovaných v strategickej prioritě Manažment údajov. Projekt na jednom mieste zabezpečí dostupnosť a správu referenčných údajov. Zefektívnením komunikácie s referenčnými registrami sa referenčné dáta sprístupnia aj používateľom s neintegrovanými systémami cez používateľské rozhranie. Služby manažmentu osobných údajov prinášajú možnosti kontroly, opravy a zdieľania údajov FO a PO.

Ciele projektu

Cieľom rozvoja platformy integrácie údajov je zjednodušiť a znížiť náklady na dátovú integráciu pre inštitúcie verejnej správy. Nové používateľské rozhranie umožní princíp „jedenkrát a dostať“ aj pre používateľov s neintegrovanými systémami alebo chýbajúcimi informačnými systémami. Verejné inštitúcie môžu vďaka vytvoreniu spoločnej platformy PaaS pre integráciu a dátový manažment konsolidovať svoje údaje. Projekt má cieľ eliminovať oznamovacie povinnosti a zaviesť proaktívne služby.

Zavedenie služby pre Manažment osobných údajov sprístupní FO a PO informácie o osobných údajoch, ktorými disponujú verejné inštitúcie. Služba prináša nástroje na riešenie požiadaviek GDPR. Cez zobrazenie logov bude mať FO a PO informáciu kto, kedy a za akým účelom pristupoval k ich údajom. Služba prináša možnosť opraviť chybné údaje a sprístupniť dáta (ako vlastníka) pre ďalšie oprávnené osoby.

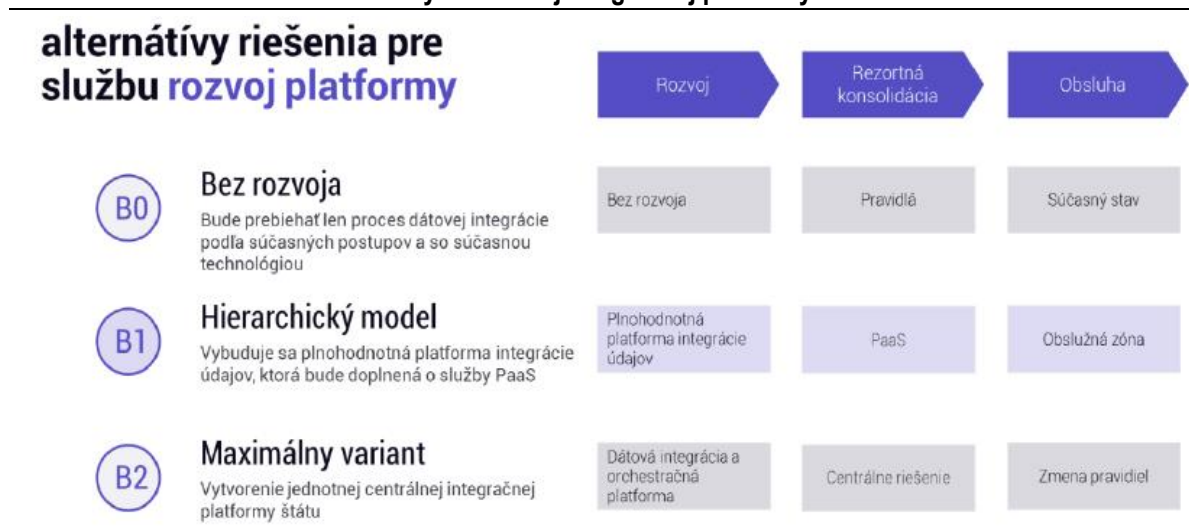
Hlavnými merateľnými ukazovateľmi sú:

- Podiel dát o FO a PO v službe moje dáta – 90% z evidovaných objektov evidencie
- Počet nových proaktívnych služieb – tri pre občanov a dve pre podnikateľov
- Počet zrušených oznamovacích povinností – štyri pre občanov a tri pre podnikateľov
- Počet centrálne využitých podporných systémov vnútornej správy v rámci ISVS, ako služieb v cloude SaaS – jeden systém

Analýza alternatív

Štúdia uskutočniteľnosti porovnáva tri alternatívy rozvoja platformy integrácie údajov a päť alternatív riešenia pre manažment osobných údajov. Alternatívy rozvoja platformy integrácie údajov sú rozdelené podľa formy rozvoja platformy, miery centralizácie a spôsobu obsluhy. Preferovaná alternatíva (hierarchický model) okrem prístupu k údajom zabezpečí aj ich distribúciu a zápis, zároveň bude doplnená o služby PaaS pre dátovú konsolidáciu na rezortoch. Oproti maximálnemu variantu (centrálne integračná platforma štátu) poskytuje väčšiu pružnosť a má nižšie odhadované náklady.

Obrázok 1: Posudzované alternatívy Centrálnej integračnej platformy

Zdroj: Štúdia uskutočniteľnosti projektu, ÚPPVII, 2018

Výber riešenia pre službu manažmentu osobných údajov bol urobený na základe úložiska osobných údajov, riešenia integrácie osobných údajov, spôsobu prístupu k manažmentu osobných údajov a k osobným údajom. Pri službe manažment osobných údajov bola kvalitatívne zvolená alternatíva (otvorená služba moje dáta), ktorá podporuje otvorené rozhranie aplikačnej platformy, centrálnym riešením optimalizuje náklady (predpokladá sa zamedzenie vysokých investícií do jednotlivých agendových systémov) a poskytuje možnosti riešenia GDPR.

Obrázok 2: Posudzované alternatívy Manažmentu osobných údajov

alternatívy riešenia pre službu moje dáta		Úložisko	Dátová integrácia	PIMS
A0	Bez služby Služba Moje dáta nebude zavedená	Distribúované	N/A	N/A
A1	Open API Agendové systémy zverejnia API pre prístup k mojim dátam	Distribúované	OPEN API na strane AIS	Riešenia tretích strán
A2	Rozvoj AIS Rozvoj distribuovaných agendových systémov a vybudovanie centrálnej zobrazovacej aplikácie	Distribúované	Využitie centrálnej platformy	Iba zobrazenie osobných údajov
A3	Otvorená služba Moje dáta Komplexné riešenie s PIMS a otvoreným API	Vlastné	Využitie centrálnej platformy + OPEN API	Centrálny PIMS + riešenia tretích strán
A4	Centrálny PIMS Komplexné riešenie s vybudovaním dátového skladom	Centrálny	Využitie centrálnej platformy	Centrálny systém na manažment osobných údajov

Zdroj: Štúdia uskutočniteľnosti projektu, ÚPPVII, 2018

Analýzou nákladov a prínosov (CBA) je posúdená iba preferovaná alternatíva – hierarchický model pre rozvoj platformy integrácie údajov a otvorená služba moje dáta pre manažment osobných údajov. Tieto alternatívy boli vybrané na základe multikriteriálnych analýz. **Odporúčame vyhodnotiť všetky relevantné alternatívy z pohľadu prínosov a nákladov.**

Ekonomické hodnotenie

Náklady projektu sú 16,7 mil. eur, súčasťou štúdie je podrobný rozpočet. Jeden človekoden má stáť od 650 do 760 eur, podľa typu pracovnej agendy. Rozpočet bol prepracovaný na základe „case points“ zo zahraničia a boli prehodnotené potrebné ČD na jednotlivé agendy a cena ČD. Predkladateľ v procese prípravy optimalizáciou cien znížil odhadované investičné náklady o 0,5 mil. eur. Finančný rámec národného projektu však napriek tomu predpokladá investičné náklady vo výške 17,2 mil. eur. **Odporúčame preto zosúladiť finančný rámec národného projektu s predloženou analýzou prínosov a nákladov.**

Tabuľka 1: Rozpočet projektu Rozvoj platformy integrácie údajov a Manažment osobných údajov s počtom človekodní (ČD)

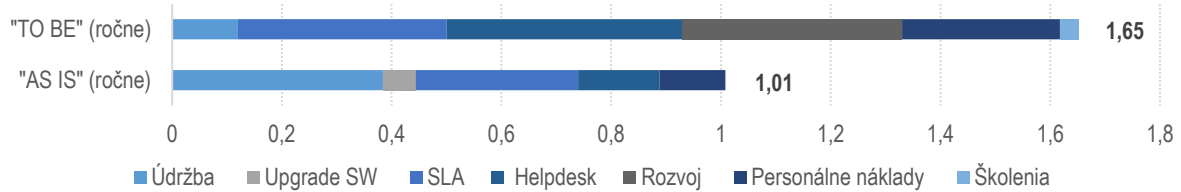
	Celkové náklady (mil. eur)	Dĺžka realizácie (mesiace)	Priemerný počet FTE*	Spolu ČD	Sadzba (eur/ČD)
Obslužná zóna	2,6	30	6,1	3 654	709
Distribúcia údajov	2,6	30	6,1	3 658	709
Webové GUI	2,6	30	6,1	3 660	709
Zápisová služba	2,6	30	6,1	3 656	709
Správa osobných údajov	2,6	30	6,1	3 676	709
iPaaS	2,6	30	6,1	3 654	709
GDPR	0,4	30	0,8	456	760
Projektové riadenie	0,4	35	0,7	504	714
Publicita a informovanosť	0,5	35	1,1	738	650
Spolu investičné náklady	16,7	-	-	23 656	-

*FTE: Ekvivalent trvalého pracovného pomeru na plný úväzok

Zdroj: CBA projektu, spracovanie UHP, 2018

Prevádzkové náklady porastú približne o 600 tis. eur ročne. Navýšenie je spôsobené najmä výdavkami na rozvoj (budúce rozšírenie funkcionality), helpdesk (aplikačná podpora) a SLA.

Graf 1: Ročné prevádzkové náklady (mil. eur)

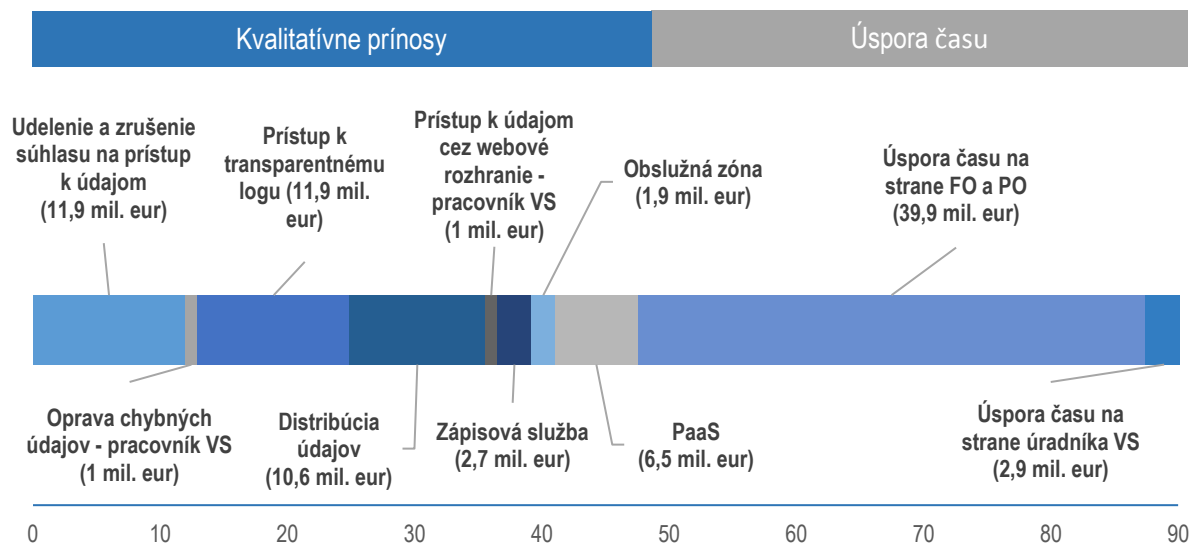

Zdroj: CBA projektu, spracovanie UHP, 2018

Odporúčame hľadať spôsoby znižovania nákladov počas celého procesu prípravy projektu a zverejňovať jednotkové ceny nakupovaných služieb, SW a HW.

Projekt je podľa predloženej CBA návratný (pomer prínosov a nákladov, BCR = 3,39), prínosy plynú najmä z ušetrého času pre občanov a z efektívnej konsolidácie údajov jednotlivých subjektov verejnej správy (PaaS). **Úspory boli stanovené expertným odhadom.** Najväčšia časť úspor plynie z kvalitatívnych prínosov (53% celkových prínosov) pre občana a úradníka VS. Úspora času sa prejavuje najmä u občanov (44% celkových prínosov) a len z malej časti u štátnych úradníkov (3% celkových prínosov).

Graf 2: prínosy projektu na 10 rokov (mil. eur)

*diskontná sadzba 5 %

Zdroj: CBA projektu, spracovanie UHP, 2018

Početnosti využívania služieb FO a PO boli určené expertným odhadom, ktorý vychádzal z priemerného počtu používateľov elektronických služieb, cca 3 mil. Tento počet vyplýva z celkového počtu elektronických stránok na ÚPVS, a teda používateľov elektronických služieb, na základe datasetov zverejnených ÚPVS. ÚPVS eviduje 6 mil. stránok. Predpoklad je stanovený ako 50 % z celkového počtu. Na základe pomeru používateľov internet bankingu na Slovensku bolo odhadnuté, že služby budú využité na 30% a minimálne každý dvadsiaty používateľ využije možnosť buď zrušenia alebo sprístupnenia údajov. Úspora je určená expertným odhadom na dve hodiny.

Nová platforma zníži cenu dátovej integrácie pre verejné inštitúcie. Predpokladá sa 20% úspora nákladov na jednotlivé integrácie, ktorých cena bola stanovená na základe aktuálnych zmluvných vzťahov medzi dodávateľom IS CSRU a ÚPPVII. Priemerná úspora plynúca z PaaS služby bola stanovená na základe expertného

odhadu vo výške 20 % z odhadovanej priemernej ceny integrácie (1,2 mil. eur) pre verejnú inštitúciu. Početnosti služieb boli stanovené expertným odhadom.

Tabuľka 2: úspory plynúce z nových integrácií na 10 rokov (tis. eur)

Položka	Pôvodná čiastka	Nová čiastka	Počet datasetov	Úspora
Suma za zapojenie nového poskytovateľa údajov	26,9	21,5	150	654
Suma za zapojenie nového konzumenta údajov (vrátane DQ)	16	12,8	200	520
Suma za rozšírenie konzumovaných údajov už zapojených OVM	7,8	6,3	500	635
Suma za rozšírenie poskytovaných údajov už zapojených OVM	20	16	40	130
Paas	1 200	960	30	6 454

*diskontná sadzba 5 %

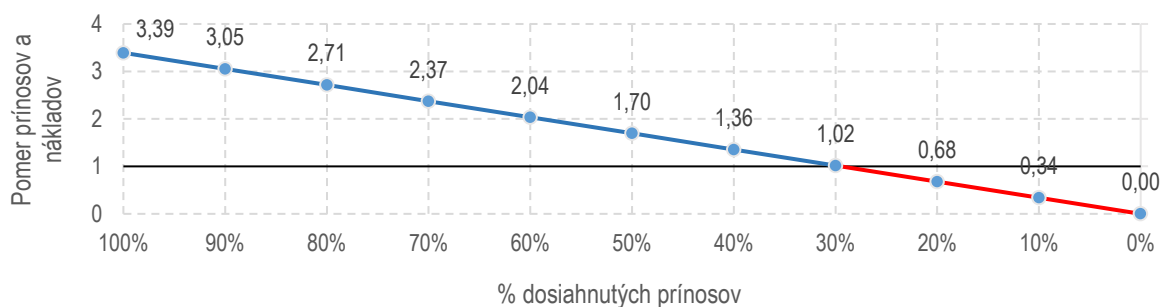
Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2018

Odporúčame hľadať spôsoby, ako spoľahlivo a overiteľne preukázať očakávané prínosy projektu. Počas ďalšej prípravy projektu odporúčame monitorovať a vyhodnocovať úspory. Úspory na strane štátu je potrebné rozdeliť podľa organizácií a ekonomickej klasifikácie.

Analýza rizík

Projekt nie je citlivý na zmenu prínosov. Projekt musí dosiahnuť minimálne 30% deklarovaných prínosov, aby bol ekonomicky návratný.

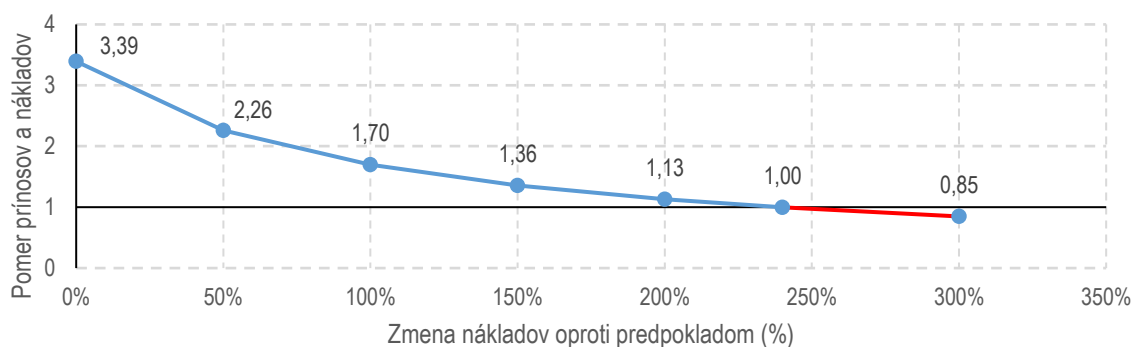
Graf 3: Analýza citlivosti prínosov projektu

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2018

Pri zachovaní predpokladaných prínosov nie je projekt citlivý na zvýšenie nákladov, pod hranicu návratnosti sa dostane až pri zvýšení nákladov o 240 %. Investičné náklady by museli stúpnuť na 90,4 mil. eur, aby projekt prestal byť pri predpokladaných benefítoch návratný.

Graf 4: Zmena návratnosti pri zmene nákladov projektu

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2018